

УДК 021:025.3:004.63

Ісаєва Ольга Володимирівна,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8936-6361>,

наукова співробітниця,

відділ наукової організації електронних інформаційних ресурсів,

Інститут інформаційних технологій,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

Київ, Україна

e-mail: isaeva@nbuv.gov.ua

Дорош Марина Вікторівна,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1093-3926>,

молодша наукова співробітниця,

відділ наукової організації електронних інформаційних ресурсів,

Інститут інформаційних технологій,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

Київ, Україна

e-mail: dorosh@nbuv.gov.ua

Власова Тетяна Юрївна,

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3237-8019>,

молодша наукова співробітниця,

відділ наукової організації електронних інформаційних ресурсів,

Інститут інформаційних технологій,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

Київ, Україна

e-mail: vlasova@nbuv.gov.ua

АВТОРИТЕТНА РОБОТА ЯК ЗАСІБ ПЕРСОНІФІКАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ В ІНФРАСТРУКТУРІ ЗНАНЬ

Розглянуто питання авторитетної роботи як допоміжного засобу для реалізації свідомого пошуку інформації в царині знань. Особливу увагу приділено функціонуванню та розвитку авторитетного файлу «Індивідуальний автор», що реалізує персоніфікацію інформації в знаннєвій інфраструктурі Бібліотеки.

Ключові слова: інфраструктура знань, авторитетна робота, авторитетні файли, авторитетні дані, бібліотечні технології.

Інтеграція традиційних бібліотечних та вебтехнологій призвела до створення бібліотечно-інформаційних ресурсів нового покоління, що дозволяє формувати бібліотечні бази знань, які існують у вигляді наукових баз даних, сайтів, порталів тощо. Розвиток та впровадження

на сайті НБУВ інноваційних порталів знань надав можливість на основі порталних рішень удосконалити пошукові користувацькі інтерфейси, що забезпечило ефективний та оперативний доступ до джерел наукової інформації.

Електронний каталог (ЕК) в сучасній бібліотеці, що є першоосною її пошуково-інформаційної системи, зазнав необхідного вдосконалення у вигляді супроводження авторитетною роботою (АР).

Авторитетною роботою в НБУВ займається група формування і підтримки авторитетних файлів (АФ) «Індивідуальний автор» та «Колективний автор». Теоретичні напрацювання та науково-методичні інструкції зі створення авторитетних записів (АЗ) найменувань наукових організацій та установ висвітлено у відповідних документах.

Одним із об'єктних напрямлень АР у НБУВ є створення і підтримка авторитетного файлу на особу «Індивідуальний автор». Авторитетна робота (authority work) – встановлення форми уніфікованої точки доступу (заголовка) на ім'я особи та персоналію, що формується за однаковими правилами, як в каталогізаційному записі, так і в авторитетному. Уніфікований заголовок містить інформацію щодо особи, яка створила інтелектуальний або художній твір: автора тексту, музики, творів образотворчого мистецтва, електронних програм, інтерпретатора, укладача, редактора, художника, видавця або особи, про яку говориться в документі (персоналія).

Авторитетний файл «Індивідуальний автор» демонструє гуманістичну парадигму особливої уваги до «авторства», що можна вважати персоніфікацією знань, іншими словами «авторською ідентифікацією». Гуманістична парадигма – це модель, яка фокусує увагу на точці перетину особистих поглядів і знань автора та інтересів шукача інформації. Процес створення вторинної інформації про інформацію, а саме бібліографічного запису в ЕК, з подальшим доповненням і розширенням, уточненням в авторитетному записі АФ «Індивідуальний автор» започатковує перетворення інформації в знанневий ресурс в рамках порталів: «Наука України: доступ до знань», е-бібліотека «Україніка», Бібліотечний портал НАН України «LibNAS UA». Таким чином, це демонструє модель пов'язаних даних в різних інформаційних структурах бібліотек. Отже, персоніфікація допоможе користувачеві зробити свідомий вибір за наявності великої кількості інформації.

Об'єкти АР стосовно осіб представлені в структурі АЗ в інформаційному полі «Тип запису»: науковці, україніка, особлива категорія, родове ім'я, псевдоніми.

Будь-який процес, в тому числі і авторитетна робота, який не розвивається, не доповнюється, не оновлюється, з часом технологічно застаріває, робиться неактуальним. Це потребує прийняття нових технологічних та науково-методичних рішень. Прикладом може слугувати новий технологічний процес поетапного створення АЗ на особу, де початкове інформаційне наповнення АЗ здійснюється під час бібліографічного описування документу та паралельного створення стартового авторитетного запису. Подальша АР включає заповнення поля «Тип запису», ідентифікаторів імені, інформаційних приміток, кодів особи, які пов'язують АФ «Індивідуальний автор» з е-бібліотекою «Україніка». Представлена в АЗ інформація збагачується за допомогою посилань на зовнішні ресурси, такі як: WorldCat, ISNI, VIAF, Wikidata тощо.

Це технологічне рішення стосується наукового опрацювання першої е-колекції з матеріалів спецфондів, а саме колекції «Репресована література», створеної на платформі електронної бібліотеки «Україніка». Оприлюднення вмісту колишніх спецфондів для широкого загалу – гостро на часі, це викликає стійку зацікавленість істориків, бібліотекознавців, культурологів як один із механізмів викриття цензурної політики – невід'ємного складника радянського тоталітаризму в Україні.

Таким чином, розробка технологічних та науково-методичних рішень має бути спрямована на удосконалення підтримки наукових досліджень в Україні в контексті отримання та управління науковою інформацією, що є орієнтиром також для авторитетної роботи в НБУВ.

UDC 021:025.3:004.63

Olha Isaieva,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8936-6361>,

Researcher,

Department of Scientific Organization of Electronic Information Resources,

Institute of Information Technologies,

V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine,

Kyiv, Ukraine

e-mail: isaieva@nbuv.gov.ua

Maryna Dorosh,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1093-3926>,

Junior Researcher,

Department of Scientific Organization of Electronic Information Resources,

Institute of Information Technologies,

V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine,

Kyiv, Ukraine

e-mail: dorosh@nbuv.gov.ua

Tetiana Vlasova,

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3237-8019>,

Junior Researcher,

Department of Scientific Organization of Electronic Information Resources,

Institute of Information Technologies,

V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine,

Kyiv, Ukraine

e-mail: vlasova@nbuv.gov.ua

AUTHORITATIVE WORK AS A MEANS OF PERSONALIZING INFORMATION IN THE KNOWLEDGE INFRASTRUCTURE

The issue of the essence of authoritative work as an auxiliary means for the implementation of a conscious search for information in the field of knowledge is considered. Special attention is paid to the functioning and development of the authoritative file «Individual author», which implements the personalization of information in the knowledge infrastructure of the Library.

Keywords: knowledge infrastructure, authority work, authority file, authoritative data, library technologies.